

การศึกษาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมือง แม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

A Study of Operations on Accident Safety Among Students of School in Mueang Maehongson District
Under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1

ชยากร สิบเครือ¹ ดร.คมศิลป์ ประสงค์สุข²
Chayakorn Suebkrua¹ Dr.Komsin Prasongsuk²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาสภาพการดำเนินการ และปัญหาในการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน และศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน และครูผู้สอน จำนวน 123 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 163 คน กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสังเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย
2. แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย 1) สำรวจสภาพของอาคารเรียนอาคารประกอบโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่ใช้อาคารเรียน อาคารประกอบ ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม ประสานหน่วยงานเครือข่ายกับชุมชน ขอความร่วมมือดำเนินการซ่อมแซมปรับปรุงอาคารเรียนอาคารประกอบในส่วนที่สามารถแก้ไขซ่อมแซม 2) วางแผนการดำเนินงาน กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาติดตั้งหรือซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด 3) ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิษย์เก่า ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงาน 4) ให้ผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้านในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้ความรู้กับบุคลากร และนักเรียน จัดทำคู่มือการใช้งานเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ แยกให้เป็นหมวดหมู่ 5) ขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการจราจร ประสานงานกับชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยการจราจรหน้าโรงเรียน 6) ควบคุมการใช้พาหนะรถยนต์ใช้ความเร็ว

คำสำคัญ: ความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน แนวทางการแก้ไขปัญหา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

¹Master of Educational Administration Division, Maehongson College, Chiang Mai Rajabhat University, Mae Hong Son Campus

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน

²Lecturer Master of Educational Administration Division, Maehongson College, Chiang Mai Rajabhat University, Mae Hong Son Campus

ผู้ติดต่อ, อีเมล: ชยากร สิบเครือ, chayakorn.cs11@gmail.com

รับเมื่อ 10 เมษายน 2566 แก้ไข 15 มิถุนายน 2566 ตอรับ 17 มิถุนายน 2566

ตามกฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ตรวจสอบสภาพของพาหนะ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ผู้ขับขี่พาหนะต้องได้รับอนุญาตในการใช้พาหนะชนิดนั้น 7) สถานศึกษาควรจัดเตรียมเวชภัณฑ์ เพื่อใช้ในการเดินทาง

ABSTRACT

The aims of this study were 1) To study the operating conditions and problems in the conduct of accident safety of students; Schools in Mueang Mae Hong Son 2) To study solutions to the problem of accident safety of students. The sample group were 163 including school directors and teachers. The objective of the interview with the target group was to study the guidelines for solving the problem of accident safety among students in the school in Mae Hong Son consisting of the qualified person totaling 7 persons. Quantitative data analysis by averaging, percentage, standard deviation, and content data analysis based on criteria for classifying or grouping data and presenting data as essays.

The research results found that

1. The measurement of Student Accident Safety Conditions in Schools in Mae Hong Son district, the result at the highest level. Student Accident Safety Issues Schools in Mueang Mae Hong Son Mae Hong Son Elementary Education Area Office District 1 overall result at a low level.

2. The guidelines for solving the problem of student accident safety in Schools in Mueang Mae Hong Son District consist of 1) A Survey of the condition of the school building assembly building based of the school building additional assembly building. 2) Procure materials to install or repair the defective parts. 3) Involved all sectors in planning. Use local wisdom, alumni. Those who have knowledge of the subject. 4) Invented the specialist in using tools, appliances, and equipment to educate staff and students. 5) Require cooperation from traffic-related parties Coordinate with the community and participate in traffic safety. 6) Check the condition of vehicles and all equipment. School drivers must have permission in using vehicles. 7) Schools are supposed to prepare medical supplies for travel.

Keywords: student accident safety, solution

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาให้กับนักเรียนมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งเพราะประสบการณ์ จะมีผลต่อการเสริมสร้างความพร้อมและการพัฒนาการของนักเรียนเป็นพื้นฐานความรู้ในการเรียนระดับที่สูงขึ้นไป เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพมีความสุข และได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ รวมถึงการสร้างทักษะให้เด็กนักเรียน มีความสามารถดูแลตนเองจากภัยอันตรายต่าง ๆ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมในปัจจุบัน ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา จากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ เพื่อคุ้มครอง ความปลอดภัยแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ การพัฒนาระบบบริหารสถานศึกษาปลอดภัย (MOE Safety Center) เป็นศูนย์ดูแลความปลอดภัยในทุกมิติ ครอบคลุม ความปลอดภัยครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งร่างกาย และจิตใจ ปัจจุบันมีอุบัติเหตุ อุบัติภัย และความ

รุนแรงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก การสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพราะความปลอดภัย เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสุขทางด้านร่างกายและจิตใจ และความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักป้องกันตนเองในภาวะคับขัน และจัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องมีความปลอดภัยของสถานศึกษาการบริหารจัดการทางด้านความปลอดภัย (สุชีรา ใจหวัง, 2560, หน้า 52 - 53)

นักเรียนใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนวันละหลายชั่วโมง อุบัติเหตุจึงอาจเกิดขึ้นได้ถ้าขาดความระมัดระวังเช่น อุบัติเหตุจากการเล่นกีฬา จากการทดลองในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ หรือจากการใช้อุปกรณ์มีคมประกอบการเรียน เพื่อความปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียนจึงต้องปฏิบัติตามโดยใช้อุปกรณ์มีคมอย่างระมัดระวัง ไม่เล่นปืนปายที่สูง ไม่เล่นผาดโผน เคารพและปฏิบัติตามกฎกติกาการเล่นกีฬาและกฎความปลอดภัยในโรงเรียน ปัจจุบันนักเรียนในโรงเรียน ได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุทั้งภายนอกและภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีทั้งการบันทึกลสถิติและอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้รายงานต้นสังกัด เช่น อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นโดยเหตุสุดวิสัย อุบัติเหตุจากการเล่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่ชำรุดไม่ได้มาตรวจฐานการเล่นกีฬาและกิจกรรมนันทนาการ หรือจากการขาดความรู้ของตัวนักเรียนเอง และสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับการสรุปอุบัติเหตุของนักเรียนทางถนน 5 ปี ย้อนหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2565 ที่มีสถิติการได้รับบาดเจ็บของนักเรียน จำนวน 863 คน พิการ จำนวน 2 คน และเสียชีวิต จำนวน 11 คน (ชมรมถนนปลอดภัยในสถานศึกษา, 2565, ออนไลน์) จากสภาพปัญหา มีการเกิดอุบัติเหตุในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งที่ร้ายแรงและไม่ร้ายแรง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน และทุกระดับ ต้องตระหนักถึงความสำคัญและนำไปปรับใช้ให้เหมาะสม เพื่อออกแบบมาตรฐานป้องกันอุบัติเหตุแก่นักเรียน

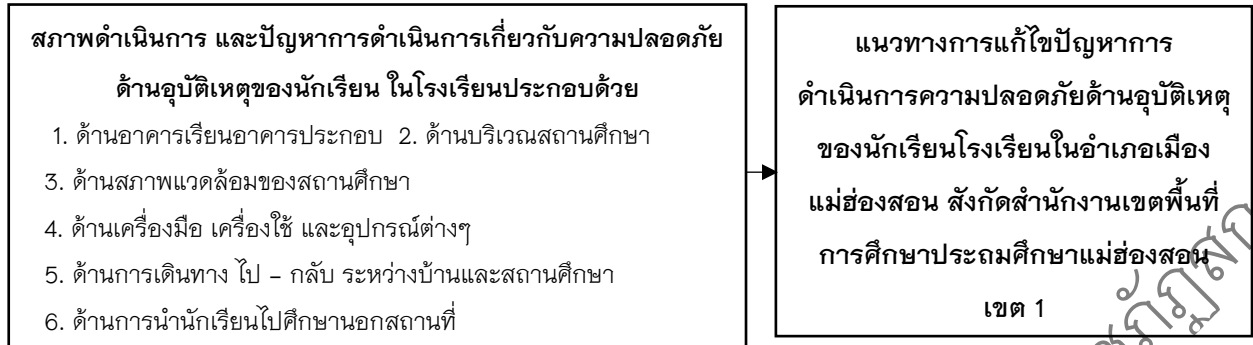
คำถามการวิจัย

1. สภาพการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการและปัญหาในการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 163 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม, 2) สภาพการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ติดต่อจัดทำหนังสือราชการจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนแล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบการพรรณนา
2. การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินการ และปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนตามมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 121) นำเสนอในรูปตารางประกอบการพรรณนา สำหรับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน ในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและจัดการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายและคดี ผู้บริหารสถานศึกษา ครูชำนาญการในโรงเรียนที่ได้รับรางวัลสถานศึกษาปลอดภัย และนักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการขึ้นไป รวมทั้งสิ้น 7 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ตามแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ทั้ง 6 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการขอหนังสือราชการจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาเขตแม่ฮ่องสอน เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การสังเคราะห์ข้อมูลแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แนวใหม่ของโรงเรียนกลุ่มไตรมิตร เป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยอาศัยหลักเกณฑ์การจำแนกหรือการจัดกลุ่มข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

การดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีสภาพการดำเนินการมากที่สุดและมีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ด้านที่มีสภาพปัจจุบันน้อยที่สุด คือ ด้านการเดินทาง ไป-กลับ ระหว่างบ้านและสถานศึกษา และด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือด้านอาคารเรียนอาคารประกอบ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการดำเนินการ และปัญหาในการดำเนินการความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โดยรวม

สภาพการดำเนินการความปลอดภัย ด้านอุบัติเหตุของนักเรียน	สภาพการดำเนินการ			ปัญหาการดำเนินการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่	4.73	0.50	มากที่สุด	1.93	1.37	น้อย
2. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.66	0.53	มากที่สุด	1.97	1.34	น้อย
3. อาคารเรียนอาคารประกอบ	4.65	0.52	มากที่สุด	1.99	1.34	น้อย
4. บริเวณสถานศึกษา	4.65	0.55	มากที่สุด	1.98	1.34	น้อย
5. เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ	4.63	0.54	มากที่สุด	1.96	1.32	น้อย
6. การเดินทาง ไป – กลับ ระหว่างบ้าน และสถานศึกษา	4.60	0.59	มากที่สุด	1.94	1.31	น้อย
รวมเฉลี่ย	4.65	0.54	มากที่สุด	1.96	1.34	น้อย

จากตาราง 1 พบว่าสภาพการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนมากไปหาน้อย สามลำดับแรกพบว่า ด้านการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่มีสภาพการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.50) รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.53) และด้านอาคารเรียนอาคารประกอบ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.52) ด้านบริเวณสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีสภาพการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนน้อยที่สุด คือ ด้านการเดินทางไป – กลับ ระหว่างบ้านและสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.59)

ส่วนปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$, S.D.=1.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนมากไปหาน้อย สามลำดับแรกพบว่า อาคารเรียนอาคารประกอบมีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด ($\bar{X} = 1.99$, S.D. = 1.34) รองลงมาคือบริเวณสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = 1.34) และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 1.97$, S.D. = 1.34) ตามลำดับ ส่วนปัญหาการดำเนินการน้อยที่สุด คือการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 1.37)

2. การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

แนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน เสนอแนะให้ 1) การสำรวจสภาพของอาคารเรียน อาคารประกอบโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่ใช้อาคารเรียนอาคารประกอบ ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม ประสานหน่วยงานเครือข่ายกับชุมชน ขอความร่วมมือดำเนินการซ่อมแซมปรับปรุงอาคารเรียนอาคารประกอบในส่วนที่สามารถแก้ไขซ่อมแซม 2) วางแผนการดำเนินงาน กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์มาติดตั้งหรือซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด 3) ให้ทุกภาคส่วนมามีส่วนร่วมในการวางแผนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิษย์เก่า ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงาน 4) ให้ผู้ที่มีความรู้เฉพาะด้านในการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ มาให้ความรู้กับบุคลากร และนักเรียน จัดทำคู่มือการใช้งานเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ แยกให้เป็นหมวดหมู่ 5) ขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้าน

การจราจร ประสานงานกับชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยการจราจรหน้าโรงเรียน 6) ควบคุมการใช้พาหนะรถยนต์ใช้ความเร็วตามกฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ตรวจสอบสภาพของพาหนะ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ผู้ขับขี่พาหนะต้องได้รับอนุญาตในการใช้พาหนะชนิดนั้น 7) สถานศึกษาควรจัดเตรียมเวชภัณฑ์เพื่อใช้ในการเดินทาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการศึกษาค้นคว้าแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน ผู้ศึกษาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1

สภาพการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำคู่มือการวางมตรการ และแนวทางการปฏิบัติเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา เห็นความสำคัญการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน และสร้างตระหนักรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของเรื่องความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุ ความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือประสานงานกันของเครือข่ายผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการนิเทศกำกับ ติดตามรายงานผลผ่านระบบออนไลน์ รวมถึงมีการจัดการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในสถานศึกษาในทุกด้านอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการดำเนินการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวไว้ว่า การป้องกัน ดูแล และแก้ไขปัญหาต้องมีความเป็นเอกภาพ มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบ สามารถแก้ไขปัญหาและบริหารจัดการ ความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืน สร้างเครือข่ายนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการสร้างความปลอดภัยอย่างมั่นคงและยั่งยืน นักเรียนมีชีวิตที่ปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถป้องกันหรือได้รับการป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ มีความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึก และเจตคติที่ดี และมีทักษะในการป้องกันภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนิษฐา จอดนอก (2558, หน้า 232) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุของนักเรียนประถมศึกษาวัดโพธิ์ทอง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า การร่วมดูแลใส่ใจความปลอดภัยของนักเรียน และการร่วมกันดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุที่ชัดเจนและต่อเนื่องมีผลช่วยเพิ่มพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุและลดการบาดเจ็บของนักเรียน

ปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 มีความเข้าใจการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการของการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนเป็นอย่างดี มีมาตรการป้องกัน และแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องตามแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษามีการวางแผนจัดระบบความปลอดภัยของสถานศึกษาที่เหมาะสม และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียนทุกคนในสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตนา คำพินิจ (2549, หน้า 87) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนราชินี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องร่วมมือกัน ในการดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

สถานศึกษาต้องดำเนินการตรวจสอบอาคารเรียนอาคารประกอบ เพื่อหาจุดบกพร่อง ชำรุด การเสื่อมสภาพของอาคารเรียนอาคารประกอบ ควบคุม กำกับ ติดตามดูแล การรักษาความปลอดภัยตลอดทั้งวัน ให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติแก่นักเรียน ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการหาแนวทางป้องกัน และแก้ไข จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรจัดทำคู่มือการใช้งานแต่ละประเภทอย่างชัดเจน กำหนดมาตรการ รับ – ส่ง นักเรียนตอนเช้าและเลิกเรียน โดยสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ควรศึกษาและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานศึกษาโดยเคร่งครัด เตรียมการและวางแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุวณีย์ ศรีวรมย์ (2555, หน้า 72) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาปัญหาและแนวทางป้องกันแก้ไขเกี่ยวกับความปลอดภัยให้กับนักเรียน ในโรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและทุกระดับ จะต้องตระหนักถึงความสำคัญและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า การดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ด้านการเดินทาง ไป – กลับ ระหว่างบ้าน และสถานศึกษา มีสภาพการดำเนินการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรดำเนินการจัดระบบรักษาความปลอดภัย 4 ลักษณะ คือ นักเรียนควบคุมกันเอง ครู ชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เช่น นักเรียนเดินเป็นแถวถือธง ไป – กลับ ระหว่างบ้านและสถานศึกษา

1.2 ปัญหาการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ด้านอาคารเรียนอาคารประกอบ มีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรตรวจสอบโครงสร้างและส่วนประกอบอาคาร ตลอดจนอุปกรณ์ที่ติดตั้งในส่วนต่าง ๆ ของอาคารอย่างสม่ำเสมอ หากพบความผิดปกติของอาคาร ให้สั่งปิดอาคาร หรือประกาศเป็นเขตอันตรายห้ามเข้า แล้วทำการซ่อมแซมโดยด่วน หากไม่สามารถซ่อมแซมได้ให้ขออนุญาตรื้อถอนเพื่อความปลอดภัย

1.3 สถานศึกษาควรนำแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน ที่ได้จากการศึกษา ในครั้งนี้ไปดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการมาตรการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการเปรียบเทียบการดำเนินการความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนตามขนาดของโรงเรียน เพื่อนำผลมาพัฒนาปรับปรุงมาตรการความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาผลการนำแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียน โรงเรียนในอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ในครั้งนี้ไปใช้จริงในสถานศึกษาพื้นที่อำเภออื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา จอดนอก. (2558). การพัฒนารูปแบบการพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุของนักเรียนประถมศึกษา
วัดโพธิ์ทอง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ พย.บ. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
ชมรมถนนปลอดภัยในสถานศึกษา. (2565). สถิติข้อมูลการสำรวจ ประจำปีการศึกษา 2564. สืบค้นจาก
<https://www.rvprsc.com/home.php#tour>
- ญาณีฐา แพงประโคน. (2565). การพัฒนาเครื่องมือชี้บ่งอันตรายและประเมินความเสี่ยงโรงเรียนขยายโอกาส
(ขนาดกลาง) ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ส.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
สมจิตนา คำพินิจ. (2549). การพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนราชินี.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). คู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัย
ของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
สุชีรา ใจหวัง. (2560). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สุนิษฐ์ ศรีวรมย์. (2555). สภาพและปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านอุบัติเหตุของนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
อดิศร ดีปานธรรม. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ฉะเชิงเทรา:
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.